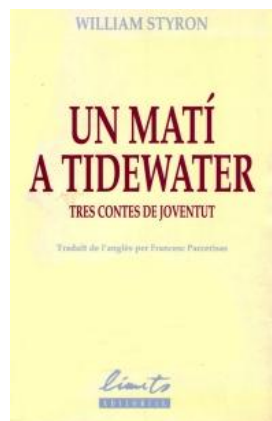

Un matí a Tidewater, William Styron

Existeixen un gran nombre d'autors que són coneguts sobretot per una sola obra. És el cas del ben poc desaparegut J.D. Salinger, universalment apreciat pel seu *Vigilant al camp de sègol*. Com ho és, també, Miguel de Cervantes, el *Quijote* del qual s'ha traduït a la majoria de les llengües, mentre que les seves restants creacions s'han reservat als estudiosos o entesos en literatura espanyola.

Succeeix tres quarts del mateix amb William Styron, que deu el seu reconeixement literari principalment per dues obres: *Confessions of Nat Turner* (1967), una controvertida novel·la que obtingué el premi Pulitzer de l'any següent, i *Sophie's Choice* (1979), que guanyà el National Book Award i esdevingué un èxit clamorós tant al seu país com en d'altres on es traduí. Molt menys difosa, en canvi, ha estat *Un matí a Tidewater*, un més que interessant recull que aplega tres contes apareguts amb anterioritat a la revista Esquire.

No resulta gens estrany, ans al contrari, que l'autor decidís, anys després, reunir-les en un sol volum: les tres juntes formen part, indubtablement, d'un mateix *continuum*. No tant a nivell narratiu o argumental, sinó més aviat temàtic o vivencial. La lectura conjunta dels tres contes —*El dia "Love"*, *Shadrach* i *Un matí a Tidewater*— ens permet retrobar de nou el paisatge i el món que millor retrata i descriu l'autor: el del Sud dels Estats Units. Aquell sud profund on l'esclavatge i un conservadorisme granític hi va deixar una petja indeleble. Un paisatge, cal matisar-ho, molt més moral que no pas físic, que es cospa, que es fa sentir, més que no pas es veu.

El que Styron ens transmet en aquestes tres narracions, situades totes a la primera meitat del segle passat, no és tant la idea d'un sud endarrerit i incapaç de modernitzar-se, de progressar, sinó la d'un territori llastat irremissiblement per les errades dels temps passats. Un espai que segueix vivint emmirallat en l'ahir, que du oberta la nafra d'un pretèrit massa present encara en les generacions que tracten d'enfrontar-se, sovint en debades, amb un món nou i desconegut. Amb un món i una realitat que mai no seran capaços d'afrontar, i molt menys superar, si no aconsegueixen —si se'm permet la metàfora freudiana— *matar el pare*. O el que és el mateix, cloure ben closa dins el més remot calaix la seva vergonyosa història.

Segurament, per més que no en tingués cap culpa ni responsabilitat, fou la generació d'Styron, que és també la de Faulkner, aquella a qui li correspongué purgar en la seva pròpia pell, i més encara en la seva ànima, els pecats dels seus antecessors. Amb una apreciació acusadament cristiana de l'existència, van creure necessari el seu sacrifici per alliberar-se dels mals que els seus predecessors els havien llegat com a malaurada herència.

Salvades les distàncies, la seva literatura em recorda la d'aquells fills de l'alemanya feixista — com Heinrich Böll, Peter Weis, Hans Magnus Enzensberger o el mai prou sorprenent Günter Grass i el seu Grup 47— que carregaren sobre la seva consciència els crims i les malvestats dels seus majors. Una literatura de reconeixement, d'assumpció de culpa però també, i per damunt de tot, que llançava al món un crit angoixat, un reclam desesperat de perdó, de purga espiritual, d'ineludible alliberament de les consciències.

Transcriu un reflexió del protagonista del primer conte sobre la insensatesa de la guerra. Es refereix a la II Guerra Mundial, però ben segur que la podrien subscriure alguns dels soldats desplegats a l'Iraq o a Afganistan:

«Cada cop que em sentia anorreat per un rampell de repugnància metafísica i que la pura irrealitat d'aquella guerra interminable m'embolcallava com una mortalla molla i plena de verdet, pensava en el meu pare. Com ho havia endevinat? Com podia haver sabut, feia tants anys, que algun dia jo em trobaria en una situació com aquella? Com se li va acudir imaginar que el seu fill algun dia arribaria a ser un criminal i que no sols estaria disposat a matar sinó cobejant matar..., que anticiparia amb una excitació eròtica i primitiva la possibilitat de matar?»

diumenge, 7 de març del mmx

© Cesc Serrahima 2010

www.racodelaparaula.com

Informació sobre els drets

